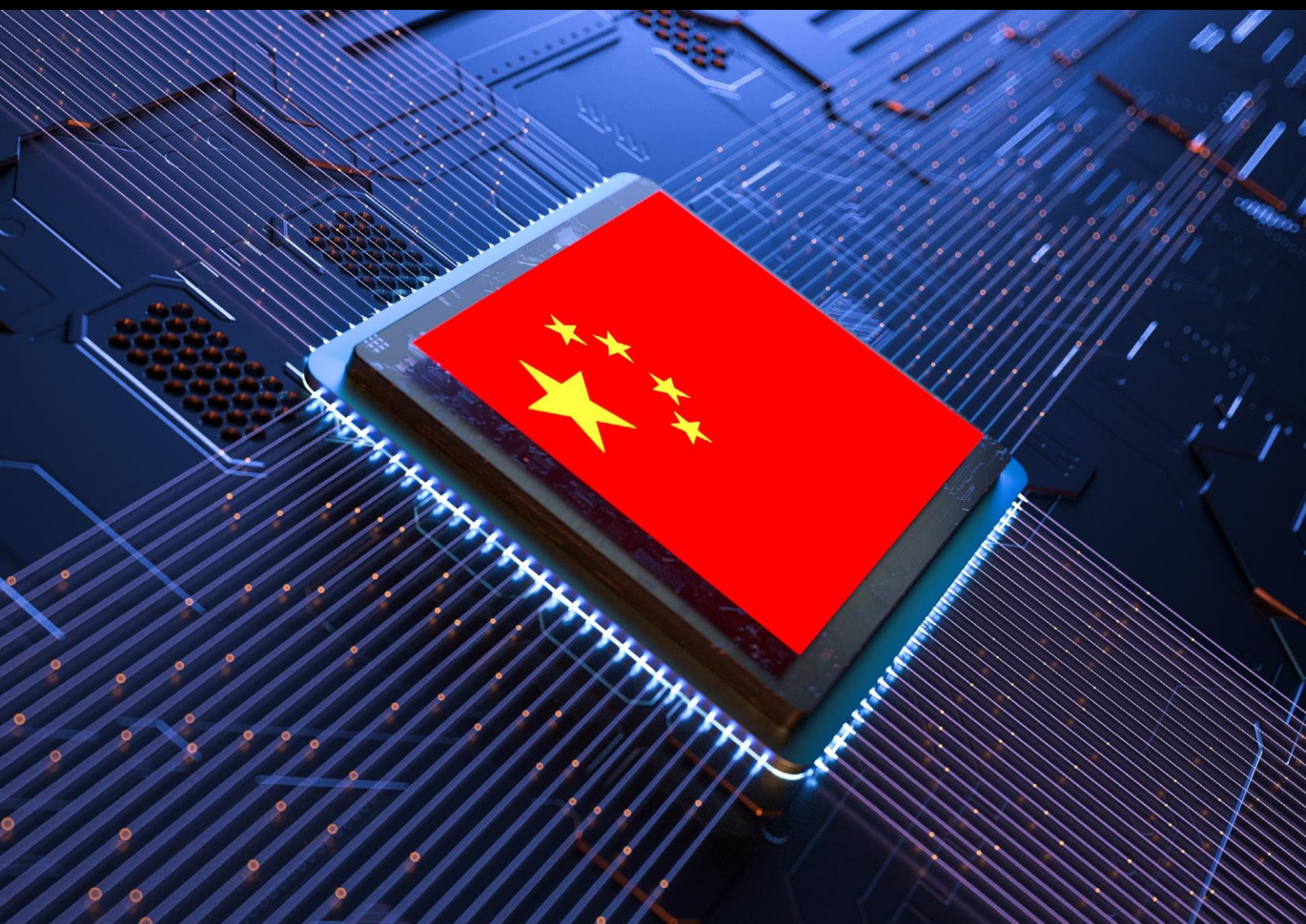

Tầm nhìn chính sách không gian mạng của Trung Quốc

Cơ quan Quản lý không gian mạng
Trung Quốc đang xây dựng sự đồng
thuận mới về quản trị internet toàn cầu
như thế nào

Tiến sĩ Nathan Attrill và Audrey Fritz

Giới thiệu về tác giả

Tiến sĩ Nathan Attrill là Nghiên cứu viên tại Trung tâm Chính sách Mạng Quốc tế của ASPI.

Audrey Fritz là Nghiên cứu viên tại Trung tâm Chính sách Mạng Quốc tế của ASPI.

Lời cảm ơn

Tác giả muốn gửi lời cảm ơn đến Fergus Ryan, Tiến sĩ Samantha Hoffman, Fergus Hanson, Jitang Lulu, Bochen Han, Nigel Inkster, Michael Shoebridge và Danielle Cave vì những phản hồi và ý kiến của họ đóng góp cho báo cáo này. Báo cáo này là một phần của một dự án lớn hơn do Alex Joske khởi xướng. Báo cáo này cũng đóng góp vào một dự án có quy mô lớn hơn được Bộ Ngoại giao Hoa Kỳ tài trợ 140.000 đô la Mỹ.

ASPI là gì?

Viện Chính sách Chiến lược Úc (ASPI) được thành lập vào năm 2001 như một tổ chức nghiên cứu độc lập, phi đảng phái. Mục tiêu cốt lõi của ASPI là cung cấp cho chính phủ Úc những ý tưởng mới về các lựa chọn chính sách quốc phòng, an ninh và chiến lược, an ninh. ASPI có trách nhiệm phổ cập công khai về các vấn đề chiến lược, khơi gợi các ý tưởng mới cho chính phủ và khai thác tư duy chiến lược quốc tế. Các nguồn tài trợ của ASPI được nêu trong báo cáo thường niên của chúng tôi, có trên www.aspi.org.au và trong phần lời cảm ơn của các ấn phẩm riêng lẻ. ASPI duy trì tính độc lập trong nội dung nghiên cứu và trong tất cả các đánh giá xã luận. ASPI duy trì tính độc lập trong nội dung nghiên cứu và trong tất cả các đánh giá xã luận.

Trung tâm Chính sách Không gian Mạng Quốc tế ASPI

Trung tâm Chính sách Không gian Mạng Quốc tế của ASPI (ICPC) là tiếng nói đi đầu trong các cuộc tranh biện toàn cầu về không gian mạng, các công nghệ mới nổi và trọng yếu, các vấn đề liên quan đến thông tin và sự can thiệp từ nước ngoài, đồng thời tập trung vào tác động của những vấn đề này đối với chính sách chiến lược ở tầm vĩ mô. Lợi thế của trung tâm này là sự kết hợp ngày càng gia tăng của chuyên môn và kỹ năng với các nhóm nghiên cứu tập trung vào phân tích chính sách, kỹ thuật, hoạt động thông tin và đưa tin sai sự thật, các công nghệ trọng yếu và mới nổi, xây dựng năng lực mạng, phân tích vệ tinh, giám sát và các vấn đề liên quan đến Trung Quốc.

ICPC khai mở các cuộc tranh biện công khai trong khu vực Ấn Độ Dương-Thái Bình Dương và hỗ trợ phát triển chính sách thông qua các nghiên cứu nền tảng, mang tính thực nghiệm, dựa trên dữ liệu. ICPC làm phong phú hoạt động nghiên cứu trao đổi trong khu vực bằng cách cộng tác với các viện nghiên cứu từ khắp nơi trên thế giới và đưa các chuyên gia hàng đầu thế giới đến Úc thông qua các chương trình tài trợ nghiên cứu. Để phát triển năng lực tại Úc và trên khắp khu vực Ấn Độ Dương-Thái Bình Dương, ICPC có một nhóm chuyên gia hỗ trợ nâng cao năng lực chuyên tổ chức các hội thảo, chương trình đào tạo và các cuộc diễn tập quy mô lớn cho lĩnh vực công và tư nhân.

Chúng tôi xin cảm ơn tất cả những người ủng hộ và đóng góp thời gian, trí tuệ và đam mê cho các chủ đề mà ICPC nghiên cứu. Nếu bạn muốn hỗ trợ công việc của trung tâm, vui lòng liên hệ: icpc@aspi.org.au

Tuyên bố miễn trừ quan trọng

Ấn phẩm này được thiết kế để cung cấp thông tin chính xác và có thẩm quyền liên quan đến vấn đề được đề cập. Ấn phẩm được cung cấp với hiểu biết rằng nhà xuất bản không tham gia vào việc thể hiện bất kỳ hình thức tư vấn hoặc dịch vụ chuyên nghiệp hoặc dịch vụ nào khác. Không ai nên dựa vào nội dung của ấn phẩm này mà không xin tư vấn trước từ một chuyên gia có trình độ chuyên môn.

ASPI

Số điện thoại +61 2 6270 5100

Email enquiries@aspi.org.au

www.aspi.org.au

www.aspistrategist.org.au

[facebook.com/ASPI.org](https://www.facebook.com/ASPI.org)

[@ASPI_ICPC](https://twitter.com/ASPI_ICPC)

© The Australian Strategic Policy Institute Limited 2021

Ấn phẩm này tuân theo bản quyền. Trừ khi được cho phép theo *Luật bản quyền năm 1968*, không phần nào trong tài liệu này, ở bất kỳ hình thức nào hoặc bằng bất kỳ phương tiện nào (điện tử, cơ học, vi sao chụp, ghi âm hoặc theo cách khác) có thể được tái tạo, lưu trữ trong hệ thống truy xuất hoặc truyền đi mà không có sự cho phép trước bằng văn bản. Mọi yêu cầu phải được gửi đến nhà xuất bản. Bất kể những điều trên, các tổ chức giáo dục (bao gồm trường học, trường cao đẳng độc lập, trường đại học và TAFE) được cấp quyền sao chép các tác phẩm có bản quyền chỉ cho mục đích giáo dục mà không cần sự cho phép rõ ràng của ASPI và không phải trả phí.

Xuất bản lần đầu tiên vào tháng 11 năm 2021.

ISSN 2209-9689 (trực tuyến).

ISSN 2209-9670 (bản in)

Ảnh bìa: Bộ xử lý máy tính trung tâm có cờ Trung Quốc, iStockphoto/[anita2020](#).

Hỗ trợ tài trợ cho
ấn phẩm này được cung cấp bởi
Bộ Ngoại giao Hoa Kỳ.

Tầm nhìn chính sách không gian mạng của Trung Quốc

Cơ quan Quản lý không gian mạng
Trung Quốc đang xây dựng
sự đồng thuận mới về quản trị
internet toàn cầu như thế nào

Tiến sĩ Nathan Attrill và Audrey Fritz

Báo cáo tóm tắt
Chính sách Số 52/2021

Mục lục

Giới thiệu	3
Chính sách không gian mạng của Trung Quốc: phương pháp tiếp cận hệ thống	4
Ủy ban Trung ương về Các vấn đề Không gian mạng	6
Cơ quan Quản lý Không gian mạng Trung Quốc	6
Các tổ chức thân nhà nước	6
Ý nghĩa của sức mạnh trên không gian mạng đối với Trung Quốc?	8
Không gian mạng và vấn đề bảo vệ an ninh của đảng-nhà nước	8
'Chủ quyền Internet'	9
'Cộng đồng chung vận mệnh trên không gian mạng'	10
Tác động đến quản trị internet toàn cầu	12
Phạm vi của Đại hội Internet Thế giới	12
Sự hình thành tổ chức Đại hội Internet Thế giới	15
Kết luận	16
Ghi chú	17
Danh mục từ viết tắt	19

Giới thiệu

Đảng Cộng sản Trung Quốc (CCP) hiểu rõ internet là một không gian cạnh tranh và do đó tiềm ẩn nhiều mối nguy. Bắc Kinh từ lâu đã phản đối những nguyện vọng về việc không gian mạng sẽ trở thành một thế lực không thể ngăn cản trong việc bày tỏ ý tưởng và quan điểm. Chính quyền Trung Quốc đã từng bước thực hiện quản lý các nội dung mà công dân của họ có thể tiếp cận kể từ năm 1997, chỉ ba năm sau khi mạng internet du nhập vào Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa (PRC).¹

Kể từ đó, Trung Quốc đã phát triển một 'Vạn Lý Hỏa Thành' tinh vi để chặn truy cập vào nhiều trang web nước ngoài. Những trang web được phép vẫn phải trải qua quá trình kiểm duyệt và giám sát tương tự như đối với các trang web và ứng dụng trong nước. Chính phủ tích cực kiểm duyệt nội dung trên các nền tảng mạng xã hội Trung Quốc, thao túng các công cụ tìm kiếm trên internet và trao quyền cho các cơ quan công an giám sát truy cập internet. Tuy nhiên, bất chấp các mối nguy hiểm, Trung Quốc chưa bao giờ tìm cách rút khỏi không gian mạng; thay vào đó, họ tìm cách định hình lại không gian đó bằng cách phát triển thành một 'cường quốc về không gian mạng' (网络强国网络强国). Thực tế, Chính phủ Trung Quốc xem không gian mạng là công cụ quan trọng để định hình ngôn luận nhằm phục vụ lợi ích quốc gia—cả trong và ngoài nước.

CCP có một tầm nhìn rõ ràng về không gian mạng, tìm cách xây dựng một 'cộng đồng chung vận mệnh trong không gian mạng' (网络空间命运共同体网络空间命运共同体).² Đó không đơn thuần là một khẩu hiệu mà còn là một chính sách đòi hỏi việc xây dựng sự đồng thuận về tương lai của người sẽ đặt ra các quy tắc, chuẩn mực và giá trị của internet. Đóng vai trò là tiếng nói đi đầu trong việc thiết lập một hệ thống quản trị quốc tế cho không gian mạng, CCP hy vọng mô hình quản lý internet của mình sẽ được nhiều quốc gia khác mô phỏng và sẽ định hình lại các chuẩn mực toàn cầu. Khi làm như vậy, CCP đang thúc đẩy sự chia cắt trên không gian mạng nhằm tạo ra một không gian bị kiểm soát và chịu ảnh hưởng của ý thức hệ.

Đại hội Internet Thế giới (世界互联网大会世界互联网大会) ở Ô Trấn khai mạc vào năm 2014, là một nền tảng thông qua đó CCP thúc đẩy các ý tưởng về chủ quyền internet và quản trị toàn cầu. Diễn đàn hàng năm này do các tổ chức chủ chốt trong hệ thống hoạch định chính sách không gian mạng của Trung Quốc (网络政策系统网络政策系统) đăng cai tổ chức, là nỗ lực có chủ ý nhằm xây dựng một chiến lược đồng quản trị để các quốc gia dân tộc tăng cường kiểm soát thông tin trực tuyến và áp dụng các tiêu chuẩn và chuẩn mực do CCP phát triển.

Việc xây dựng sự đồng thuận và tập hợp lực lượng từ lâu đã là trọng tâm trong các quy tắc của CCP. Chúng ta nên chú ý nhiều hơn đến những đối tượng tham gia cộng đồng mạng này và tầm nhìn chung của họ cho tương lai của không gian mạng. Các quốc gia hiện còn chưa có những quy định về không gian mạng toàn diện nên thận trọng hơn khi giao thiệp với CCP về những ý tưởng thiết lập một chiến lược đồng quản trị mạng quốc tế. Mặc dù các sự kiện như Đại hội Internet Thế giới có vẻ được tổ chức bởi cộng đồng quốc tế, nhưng thực tế lại được tổ chức trực tiếp bởi Cơ quan Quản lý không gian mạng Trung Quốc - một cơ quan vốn được thành lập từ Văn phòng Tuyên giáo Đối ngoại, chịu trách nhiệm quản lý thông tin và nội dung internet trên toàn Trung Quốc.³

Chính sách không gian mạng của Trung Quốc: phương pháp tiếp cận hệ thống

Giống như nhiều lĩnh vực chính sách quan trọng, chính sách mạng tại Trung Quốc được phát triển và triển khai trong một hệ thống chính sách quốc gia có tổ chức cao đôi khi còn được gọi là *xitong* (系统系统).⁴ Không có hệ thống nào hoàn hảo, và Trung Quốc cũng đã gặp phải các vướng mắc về thể chế, sự chồng chéo về lĩnh vực tài phán và những thất bại trong việc thực thi gây thiệt hại ở nhiều lĩnh vực chính sách. Trước đây, các tổ chức thuộc CCP và nhà nước chỉ đạo chung các lĩnh vực và hệ thống chính sách, mỗi bên có phạm vi ảnh hưởng riêng biệt trong quá trình thực hiện chính sách. trong quá trình thực hiện chính sách.

Dưới sự lãnh đạo của Tổng Bí thư Tập Cận Bình, CCP được cho là “lấn sân” trách nhiệm trước đó thuộc về các tổ chức nhà nước (党吃政党吃政).⁵ Kết quả của việc tập trung quyền lực cho đảng này là CCP hiện nay tham gia trực tiếp sâu rộng hơn ở tất cả các giai đoạn của chu kỳ chính sách trong các hệ thống chính sách quan trọng, bao gồm các vấn đề ngoại giao, an ninh quốc gia, tài chính và kinh tế, quan hệ chính trị và pháp lý và các vấn đề không gian mạng. Điều này cho thấy Trung ương Đảng CCP khẳng định ảnh hưởng lớn hơn lên bộ máy quản lý nhà nước trong một số lĩnh vực chính sách so với những chính quyền trước đây. Hiểu rõ quan điểm và bản chất của CCP là điều rất quan trọng để có thể hiểu rõ các kết quả của chính sách không gian mạng trong bối cảnh Trung Quốc.

Cơ quan Quản lý không gian mạng Trung Quốc (CAC) có nguồn gốc từ Văn phòng Tuyên truyền Đối ngoại, hoạt động dưới “danh xưng” nhà nước⁶ là Văn phòng Thông tin Quốc vụ viện (SCIO). Trước cuộc cải cách của Tập Cận Bình vào năm 2014, SCIO đã thành lập Văn phòng Thông tin Internet Nhà nước (国家互联网信息办公室; SIIO) hoạt động như một tiểu tổ quản lý internet của SCIO. Tuy nhiên, sau cuộc cải cách năm 2014, Văn phòng Tuyên giáo Đối ngoại đã trở thành một bộ phận của Ban Tuyên giáo Trung ương của CCP. SIIO, trước đây trực thuộc SCIO, trở thành cơ quan chủ quản của Văn phòng Tiểu tổ Trung ương về an ninh mạng và thông tin hóa của Đảng (中央网络安全和信息化领导小组中央网络安全和信息化领导小组, sau đó được nâng cấp lên thành Ủy ban Không gian mạng Trung ương). Văn phòng của nhóm lãnh đạo này được thành lập trong SIIO có tên tiếng Anh mới là Cyberspace Administration of China - CAC (Cơ quan Quản lý không gian mạng Trung Quốc).⁷

Sau năm 2018, CAC nằm hoàn toàn dưới sự quản lý của Ủy ban Không gian mạng Trung ương thuộc CCP, quy định cụ thể hơn phạm vi quyền hạn và trách nhiệm tổng thể đối với toàn bộ hệ thống chính sách không gian mạng.⁸ Điều này, trong thực tế, biến CAC thành cơ quan quản lý các chính sách không gian mạng của Trung ương Đảng chứ không chỉ đơn thuần là một kiểu cơ quan quản lý nhà nước, do tên thường gọi của CAC trong tiếng Trung là Văn phòng Thông tin Internet Nhà nước có thể dẫn đến cách hiểu này.

Trang Vinh Văn (庄荣文; xem Hình 1) là hiện thân cho mối liên kết giữa các tổ chức này, vì hiện tại ông đang là Thứ trưởng Ban Tuyên giáo Trung ương, Giám đốc Ủy ban Trung ương về không gian mạng và Giám đốc SIIO.⁹ Ông Trang từng đảm nhiệm các vị trí trong Văn phòng Các vấn đề Trung Quốc ở nước ngoài, hiện đang nằm dưới sự chỉ đạo của Vụ Mặt trận Thống nhất thuộc Trung ương Đảng CCP.¹⁰

Có thể thấy qua vai trò của ông Trang trong Ban Tuyên giáo, SIIO được thành lập bên trong bộ máy tuyên truyền để đạt được quyền kiểm soát lớn hơn đối với nội dung trực tuyến. CAC có nhiều quyền hạn quản lý đôi khi lấn vào các hệ thống chính sách khác, chẳng hạn như tuyên truyền hoặc kinh tế và tài chính.¹¹ Là một cơ quan hiện đang đi đầu trong việc thực hiện tầm nhìn của Tập Cận Bình là biến Trung Quốc thành một cường quốc về không gian mạng và sử dụng sức mạnh đó để định hình ngôn luận trong nước và quốc tế, mối quan hệ mật thiết của CAC với Ban Tuyên giáo Trung ương đặt ra các câu hỏi quan trọng về ý đồ của cơ quan này khi cố gắng biến hệ thống quản trị không gian mạng của mình thành một mô hình cho những thành viên khác trong cộng đồng quốc tế.¹²

Hình 1: Hệ thống chính sách mạng của Trung Quốc

Các bên ký kết quan trọng đã biết

Chủ chốt:

- Tổ chức Ủy ban Trung ương
- Tổ chức CCP khác
- Tổ chức nhà nước
- Tổ chức có tính nhà nước
- Chương trình chính sách

Nguồn: Hình minh họa của tác giả ASPI.

Ủy ban Trung ương về không gian mạng

Ủy ban Trung ương về không gian mạng có trách nhiệm đảm bảo an ninh và thúc đẩy lợi ích của chính phủ Trung Quốc trong không gian mạng, bên cạnh việc chỉ đạo CAC.¹³ Hệ thống chính sách mạng của Trung Quốc hiện gắn chặt vào trọng tâm của cơ cấu hoạch định chính sách của CCP, được nâng cấp từ một tiểu tổ¹⁴ (một nhóm nhỏ lãnh đạo đóng vai trò bộ phận điều phối giải quyết các vấn đề chính sách phức tạp hoặc các nhiệm vụ quan trọng liên quan đến nhiều thành phần khác nhau của bộ máy quản lý) lên thành một ủy ban (một nhóm nhỏ lãnh đạo được thể chế hóa nay đóng vai trò trung tâm trong việc điều hành hệ thống mà nó được tạo ra để giải quyết) trong quá trình cải tổ Trung ương Đảng sâu sắc vào năm 2018.¹⁵ Không giống như mô hình tiểu tổ, ủy ban này được xem là cơ quan thường trực và có nhiều nguồn lực hơn. Việc nâng cấp mô hình tiểu tổ lên ủy ban cho thấy việc lãnh đạo trung ương sẽ đưa an ninh mạng lên các ưu tiên hàng đầu trong việc hoạch định chính sách.¹⁶

Cơ quan quản lý không gian mạng Trung Quốc

CAC được thành lập vào năm 2013, là cơ quan quản lý liên ngành mới gắn liền với Văn phòng Thông tin Quốc vụ viện và chịu sự quản lý của cả tiểu tổ và Văn phòng Quốc vụ viện – hay còn được biết đến là ‘nội các’ của Trung Quốc. Cơ quan này được giao trách nhiệm quản lý thông tin và nội dung trên internet trên toàn quốc, giám sát và quản lý việc thực thi pháp luật quản lý nội dung đó.¹⁷

Trong tiếng Anh, ‘Cyberspace Administration of China (CAC)’ (Cơ quan quản lý không gian mạng Trung Quốc) là ví dụ về nguyên tắc ‘một hệ thống, hai danh xưng’ (一个机构两块牌子), cho thấy ranh giới ngày càng mờ giữa các tổ chức đảng và nhà nước. Trong tiếng Trung, ‘CAC’ là hai văn phòng riêng biệt—một thuộc đảng và một thuộc nhà nước—mặc dù cả hai hoạt động cùng nhau và có cùng lãnh đạo.

Các tổ chức thân nhà nước

Các tổ chức lớn thân nhà nước cũng là một phần của hệ thống chính sách không gian mạng trung ương. Mặc dù được phân loại rõ ràng là một bộ phận của xã hội dân sự, các tổ chức như Hiệp hội An ninh mạng Trung Quốc (中国网络安全协会) và Hiệp hội Internet Trung Quốc (中国互联网协会) không chỉ đơn thuần là các hiệp hội hay các tổ chức đại diện cho các đối tượng hoạt động trên không gian mạng.

Hiệp hội An ninh mạng Trung Quốc công khai công nhận những ‘hướng dẫn, giám sát chuyên môn và thẩm quyền quản lý của Văn phòng Thông tin Internet Nhà nước trong điều lệ hiệp hội.¹⁸ Cả hiệp hội này và Hiệp hội Internet Trung Quốc đều được đăng ký tại Bộ Dân chính (民政部民政部), là cơ quan nhà nước Trung Quốc phụ trách giám sát và quản lý các tổ chức xã hội.

Chủ tịch Hiệp hội An ninh mạng Trung Quốc, Vương Tú Quân (王秀军王秀军), trước đây từng là phó giám đốc của Văn phòng Ủy ban Trung ương về không gian mạng và Văn phòng Thông tin Internet Nhà nước. Chủ tịch Hiệp hội Internet Trung Quốc, Thượng Băng (尚冰冰), từng là chủ tịch và Bí thư Đảng của China Mobile, nhà khai thác mạng di động lớn nhất thế giới tính theo tổng số thuê bao.

Một trong những vai trò chính của Hiệp hội Internet Trung Quốc là đơn vị quản lý không chính thức việc thực thi các luật về nội dung trên mạng internet của Trung Quốc. Các chủ thể tại Trung Quốc muốn có được giấy phép nhà cung cấp nội dung internet (một yêu cầu để có tên miền .cn) trước tiên phải ký vào 'Cam kết công khai về kỷ luật tự giác đối với ngành công nghiệp internet Trung Quốc' (中国互联网行业自律公约中国互联网行业自律公约).¹⁹

Các bên ký kết phải cam kết kiểm tra và giám sát thông tin trên các trang web trong nước và nước ngoài mà người dùng internet có thể truy cập, từ chối yêu cầu truy cập vào các trang web đăng thông tin 'độc hại' và giảm thiểu tác động có hại của thông tin đó đối với người dùng internet ở Trung Quốc.²⁰ Điều này khiến Hiệp hội Internet Trung Quốc trở thành cơ quan quản lý trong hệ thống chính sách không gian mạng một cách hữu hiệu, vì các chủ thể ở Trung Quốc phải tuân thủ cam kết công khai để có thể hoạt động hợp pháp.

Cả hai tổ chức đều có nhiệm vụ thực hiện trao đổi và hợp tác quốc tế và tích cực tham gia vào các hoạt động chuẩn hóa quốc tế như một phần trong phạm vi hoạt động chính thức của họ.²¹

Ý nghĩa của sức mạnh trên không gian mạng đối với Trung Quốc?

Khả năng định hình môi trường thông tin khiến internet trở thành một không gian đầy nguy hiểm tiềm ẩn cũng như cơ hội cho CCP. Trong bất kỳ môi trường nào không có sự kiểm soát và quản lý chặt chẽ của Đảng, nguy cơ các luồng thông tin tự do hóa có thể gây mất ổn định cho các chế độ chuyên chế như chính phủ Trung Quốc được xem là đủ lớn để cần có sự can thiệp trực tiếp. Nỗi lo sợ của CCP về tác động chính trị của mạng xã hội không chỉ là giả định—trong các cuộc biểu tình Mùa Xuân Ả Rập và Hồng Kông, mạng xã hội đóng một vai trò đáng kể trong việc kích động dân chúng tham gia biểu tình.²²

Trong một bài phát biểu tại cuộc họp đầu tiên của Ban Chỉ đạo Trung ương về An ninh mạng vào năm 2014, Tập Cận Bình đã nói rằng để trở thành một 'cường quốc về không gian mạng' thực sự (网络强国), Trung Quốc cần phải có công nghệ riêng để làm nguồn lực cho sức mạnh đó.²³ Đối với CCP, vấn đề bảo đảm an ninh trước các mối đe dọa tiềm ẩn là tối quan trọng. Việc bảo đảm an ninh được thể hiện thông qua sức mạnh trong không gian, cho dù đó là không gian vật lý, chẳng hạn như lãnh thổ, hay không gian khái niệm, chẳng hạn như không gian mạng.

Một cường quốc trên không gian mạng đòi hỏi khả năng định hình không gian mạng, đặt ra các quy tắc và định hình các chuẩn mực, nhưng CCP thừa nhận rằng Trung Quốc chưa thể đơn phương làm như vậy. Tại Đại hội Internet Thế giới năm 2015 ở Ô Trấn, Tập Cận Bình nhắc lại rằng 'Trung Quốc sẵn sàng hợp tác với các quốc gia khác để tăng cường đối thoại và trao đổi, giải quyết hiệu quả những khác biệt, và thúc đẩy việc xây dựng các quy tắc quốc tế trong không gian mạng được tất cả các bên chấp nhận.'²⁴

Do đó, sức mạnh trong không gian mạng đối với Trung Quốc vừa là vấn đề *tự thân* (phát triển và khai thác các khả năng công nghệ của riêng mình để đạt được sự tự lực) và *tập hợp lực lượng* (tạo ra sự đồng thuận quốc tế về những ý tưởng của Trung Quốc về quản trị internet toàn cầu).

Không gian mạng và vấn đề bảo vệ an ninh của đảng-nhà nước

Để Internet trở nên an toàn cho CCP trên lãnh thổ của mình, điều thiết yếu là đảng phải định hình cách thức quản trị không gian mạng ngoài biên giới Trung Quốc. Họ không hề đơn độc trong chiến lược hay mục đích này. Bản chất của không gian mạng như một hiện tượng toàn cầu nghĩa là CCP không thể chỉ dựa vào thể chế quyền trong nước về quyền lực để bảo đảm các lợi ích của họ và duy trì đảm bảo an ninh. Tuy nhiên, không phải mọi nhà nước đều rõ ràng hoặc chủ động như Trung Quốc trong việc xác định và bảo vệ những gì họ muốn về không gian mạng cũng như khuôn khổ luật pháp lý tưởng nhất để quản lý không gian mạng. Hơn nữa, không phải nhà nước nào cũng có thể thực hiện các chính sách và ý tưởng của mình, như Trung Quốc đã làm, thông qua các hành động thực tiễn gây ảnh hưởng đến chức năng và cơ cấu của không gian mạng cũng như thông tin trên mạng.

Các ý tưởng chính sách liên quan đến quản trị không gian mạng bắt nguồn từ cốt lõi của sự lãnh đạo của đảng. Tập Cận Bình đứng đầu một cơ quan "siêu Bộ" quyền lực, thực hiện tham mưu và điều phối chính sách, trực thuộc Trung ương Đảng CCP. Quan điểm cá nhân của ông về chính sách không gian mạng - được trình bày trong hệ tư tưởng chính thức của đảng-nhà nước Trung Quốc mang tên 'Tư tưởng Tập Cận Bình'—đóng vai trò quan trọng trong việc định hình mục tiêu và phạm vi điều chỉnh đối với internet tại Trung Quốc và, do đó, cũng tác động đến việc hình thành các đề xuất cho tương lai của quản trị internet toàn cầu.

Tập Cận Bình hiểu rằng không gian mạng không được kiểm soát là một quá trình chuyển đổi chưa từng có tiền lệ, là một mối đe dọa tiềm ẩn đối với các nền kinh tế, cấu trúc xã hội và an ninh của các chế độ chuyên chế như chính phủ Trung Quốc:

Thế giới ngày nay đang trải qua những thay đổi lớn chưa từng thấy trong một thế kỷ qua. Một chu kỳ cách mạng công nghệ và chuyển đổi công nghiệp mới đã phát triển mạnh mẽ hơn. Dữ liệu, với vai trò là một nguồn lực, đã trở thành một yếu tố mới trong sản xuất. Công nghệ thông tin đã trở thành một cao điểm mới về đổi mới sáng tạo.

Các mạng thông tin đã trở thành cơ sở hạ tầng mới. Nền kinh tế kỹ thuật số đã trở thành đầu tàu kinh tế mới. Vấn đề an toàn thông mạng đã trở thành thách thức an ninh mới, ảnh hưởng sâu sắc đến cơ cấu kinh tế toàn cầu, các hình thái lợi ích và cơ cấu an ninh, đồng thời bổ sung những nội hàm mới cho những thay đổi lớn chưa từng thấy trong một thế kỷ.

当今世界正经历百年未有之大变局，新一轮科技革命和产业变革深入发展，数据资源成为新生产要素，信息技术成为新创新高地，信息网络成为新基础设施，数字经济成为新经济引擎，信息化成为新治理手段，网络安全成为新安全挑战，深刻影响着全球经济格局、利益格局、安全格局，为百年未有之大变局增添了新的内涵。²⁵

CCP không có thái độ đối đầu với không gian mạng; thay vào đó, Đảng này tìm cách khai thác sức mạnh có khả năng biến chuyển của không gian mạng nhằm phục vụ lợi ích phát triển và đảm bảo an ninh. Nỗ lực của Trung Quốc trong việc trở thành cường quốc trên không gian mạng không nhằm mục đích xây dựng phiên bản internet thay thế của chính họ—mặc dù điều đó về cơ bản đã được hoàn thành trong nước thông qua Vạn Lý Hòa Thành. Mục tiêu của họ là buộc mạng Internet ngoài lãnh thổ Trung Quốc phải thích ứng với các ưu tiên phát triển kinh tế, quản lý xã hội và an ninh quốc gia của CCP.

Cách CCP biến các mục tiêu trong nước thành những nghĩa vụ quốc tế bao gồm việc sử dụng một hệ thống các nhóm có ảnh hưởng ngoài đảng để thu hút bạn bè và đồng minh. Sau đó, Đảng này có thể chuyển đổi ảnh hưởng đó thành hành động cụ thể bảo vệ CCP khỏi điều họ sợ nhất là mất đi quyền lực.²⁶ Hệ thống chính sách không gian mạng của Trung Quốc đã vận dụng một số biện pháp thực tiễn nhằm tập hợp lực lượng ở các tổ chức quốc tế và tạo dựng quan hệ với các đồng minh nước ngoài. Các biện pháp đó bao gồm việc các thể chế của CCP đăng cai tổ chức hội nghị và diễn đàn quốc tế để quảng bá và vận động sự ủng hộ cho hai khái niệm liên quan: ‘chủ quyền internet’ và ‘cộng đồng chung vận mệnh trên không gian mạng’. Một phần trong những chiến lược tập hợp lực lượng đó là thể hiện cho các nhà nước khác thấy cách họ có thể sử dụng không gian mạng để thao túng và trấn áp những quan điểm bất đồng trong xã hội của mình

‘Chủ quyền Internet’

‘Chủ quyền Internet’ hoặc ‘chủ quyền không gian mạng’ (网络主权网络主权) là một trong bốn nguyên tắc được Tập Cận Bình diễn giải về đường lối chuyển đổi hệ thống quản trị internet toàn cầu theo các cách thức quen thuộc với

mô hình của CCP. Sử dụng nguyên tắc bình đẳng chủ quyền được quy định trong Hiến chương Liên Hiệp Quốc, Tập Cận Bình cho rằng các nhà nước có quyền ‘độc lập lựa chọn con đường phát triển không gian mạng, mô hình quản lý không gian mạng và chính sách đại chúng về internet của riêng mình, và tham gia khuôn khổ quản trị không gian mạng quốc tế một cách bình đẳng’.²⁷

Tất cả các quốc gia đều quản lý không gian mạng bằng luật pháp và quy định ở một mức độ nào đó. Điểm khác biệt của những nỗ lực của Trung Quốc so với các quốc gia khác là ở niềm tin của CCP rằng họ có quyền kiểm soát toàn bộ mạng internet trong nước, với ý đồ mở rộng phạm vi kiểm soát đó trên toàn cầu. Họ muốn các quốc gia khác sao chép mô hình này để tạo ra một hệ thống quản trị toàn cầu dựa trên các tiêu chuẩn do CCP đặt ra.

Trong một sách trắng năm 2010 do Văn phòng Thông tin Quốc vụ viện công bố, Trung Quốc khẳng định quyền của mình, với tư cách là một quốc gia có chủ quyền, đối với việc quản lý không gian mạng giống như quyền quản lý không gian vật lý của vùng lãnh thổ mà họ tuyên bố chủ quyền.

Trong tài liệu này, họ nói rằng 'internet trong phạm vi lãnh thổ của Trung Quốc thuộc quyền tài phán của Trung Quốc. Chủ quyền internet của Trung Quốc phải được tôn trọng và duy trì. Chủ quyền internet của Trung Quốc phải được tôn trọng và duy trì.'²⁸

Một thập kỷ sau, một báo cáo học thuật được đồng tài trợ bởi Hiệp hội An ninh mạng Trung Quốc và được công bố trên trang web của Cơ quan quản lý không gian mạng Trung Quốc thậm chí còn thể hiện rõ ràng hơn về mối liên hệ giữa chủ quyền nhà nước và không gian mạng:

Chủ quyền không gian mạng là *sự mở rộng tự nhiên* của chủ quyền nhà nước trong không gian mạng. Đây là quyền lực tối cao và quyền độc lập so với bên ngoài mà một quốc gia sở hữu đối với các cơ sở vật chất mạng lưới, các chủ thể trên không gian mạng, hành vi trên không gian mạng, và các dữ liệu và thông tin mạng liên quan nằm trong lãnh thổ của quốc gia dựa trên chủ quyền nhà nước

网络主权是国家主权在网络空间的自然延伸，是一国基于国家主权对本国境内的网络设施、网络主体、网络行为及相关网络数据和信息等所享有的最高权和对外独立权。²⁹

CCP xem chủ quyền lãnh thổ và chủ quyền mạng là không thể tách rời. Hai ý tưởng về chủ quyền lãnh thổ và chủ quyền không gian mạng này mâu thuẫn với nhau—CCP tìm kiếm khả năng kiểm soát dữ liệu quốc gia trong phạm vi biên giới nước mình đồng thời tìm kiếm khả năng kiểm soát dữ liệu ngoài lãnh thổ và các tổ chức Trung Quốc bên ngoài Trung Quốc bằng cách bắt buộc các tổ chức Trung Quốc hoạt động ở nước ngoài phải hợp tác với Nhà nước. Ý niệm này được thể hiện trong bài phát biểu mở đầu của Tập Cận Bình tại Đại hội Internet Thế giới năm 2015, trong đó ông tiếp cận chủ quyền không gian mạng theo cách tương tự như cách một nhà lãnh đạo tiếp cận chủ quyền lãnh thổ: 'không có quốc gia nào nên theo đuổi quyền bá chủ không gian mạng, can thiệp vào công việc nội bộ của các quốc gia khác hay hỗ trợ, tham gia hoặc âm mưu quấy rối các hoạt động trên không gian mạng có thể đe dọa an ninh quốc gia của các quốc gia khác.'³⁰

'Cộng đồng chung vận mệnh trên không gian mạng'

Khái niệm về 'cộng đồng chung vận mệnh cho nhân loại' (人类命运共同体人类命运共同体) lần đầu tiên xuất hiện trong thời kỳ của Hồ Cẩm Đào vào năm 2007 và 2012 và từ đó đã phát triển như một khái niệm trong thời của Tập Cận Bình.³¹ Trong cách sử dụng của Tập Cận Bình, khái niệm này mang hàm ý 'Một Trung Quốc hoạt động tích cực hơn trong các vấn đề toàn cầu ... có thể mang lại lợi ích cho sự thịnh vượng và hạnh phúc của mọi người trên khắp thế giới, đồng thời thúc đẩy "cải cách và phát triển [của] hệ thống quản trị toàn cầu".'³² Hàm ý này đã trở thành điểm then chốt trong khuôn khổ chính sách đối ngoại và chiến lược quốc gia của Bắc Kinh.³³

Theo CAC, cụm từ 'cộng đồng chung vận mệnh chung trên không gian mạng' (网络空间命运共同体网络空间命运共同体) thể hiện và là một thực tiễn quan trọng về khái niệm 'cộng đồng chung vận mệnh cho nhân loại' trong bối cảnh không gian mạng.³⁴ Với phương châm này, CCP hướng đến phát triển một không gian mạng an toàn, cởi mở, hợp tác và có trật tự phù hợp với các định hướng và mong muốn của CCP - những gì được cho là cần thiết để tạo ra một hệ thống quản trị internet toàn cầu đa phương và minh bạch.³⁵ Đại hội Internet Thế giới đóng vai trò là nền tảng để phát triển hệ thống quản trị internet toàn cầu và được tổ chức trên cơ sở khái niệm 'cộng đồng chung vận mệnh cho không gian mạng'. Là một hàm ý ra đời trong khuôn khổ của 'cộng đồng chung vận mệnh chung cho nhân loại', việc phát triển không gian mạng của Trung Quốc sẽ liên kết chặt chẽ với chính sách đối ngoại và chiến lược quốc gia của CCP.

Khi Tập Cận Bình giới thiệu khái niệm xây dựng một 'cộng đồng chung vận mệnh chung trên không gian mạng' tại Đại hội Internet Thế giới hằng năm lần thứ hai vào năm 2015, ông nhấn mạnh bốn nguyên tắc quản trị internet toàn cầu và đề xuất năm điểm về phát triển internet và quản trị.³⁶ Trong số bốn nguyên tắc đó có 'thúc đẩy sự cởi mở và hợp tác' và 'xây dựng một trật tự đúng nghĩa'.³⁷ Mặc dù những ý tưởng đó thoát nghe vô hại, nhưng CCP có kế hoạch khuyến khích hợp tác trong không gian mạng nhằm mở rộng tầm nhìn của họ về không gian mạng đến các quốc gia tìm đến Trung Quốc để hỗ trợ đẩy nhanh việc tăng tốc

phát triển cơ sở hạ tầng internet. Trung Quốc đã tác động đến môi trường internet ở châu Phi: với sự hỗ trợ kỹ thuật từ Trung Quốc, chính quyền địa phương ở Đông Phi đang gia tăng kiểm duyệt trên các nền tảng mạng xã hội và internet.³⁸

Năm 2019, sau lần giới thiệu đầu tiên các nguyên tắc quản trị internet toàn cầu của Tập Cận Bình năm 2015, ban tổ chức Đại hội Internet Thế giới đã công bố một văn bản diễn giải ý tưởng có tựa 'Jointly Build a Community of Common Destiny for Cyberspace' (Chung tay xây dựng một cộng đồng chung vận mệnh trên không gian mạng), kêu gọi cộng đồng quốc tế hợp tác với nhau để thúc đẩy phát triển internet và đồng quản trị.³⁹ Bằng cách tổ chức Đại hội Internet Thế giới và phát triển các nền tảng khác, CCP tuyên bố rằng họ có thể 'thúc đẩy quản lý internet toàn cầu công bằng và bình đẳng hơn'.⁴⁰ Theo khái niệm xây dựng một 'cộng đồng chung vận mệnh cho không gian mạng', Tập Cận Bình đề xuất cung cấp 'các giải pháp của Trung Quốc đối với phát triển và quản trị internet toàn cầu, và đóng góp trí tuệ của Trung Quốc'.⁴¹ Đây là tầm nhìn nhằm biến Trung Quốc trở thành trung tâm đối với không gian mạng, giống như sáng kiến Vành đai và Con đường là một tầm nhìn lấy Trung Quốc làm trung tâm đối với nền kinh tế thế giới.

Chiến lược hợp tác quốc tế về an ninh mạng của Trung Quốc giải thích quan điểm và tư tưởng của CCP về không gian mạng quốc tế, lưu ý rằng không gian mạng đã trở thành 'kênh truyền đạt thông tin', 'động cơ tăng trưởng kinh tế', một nền tảng quản trị xã hội và 'cầu nối mới cho giao tiếp và hợp tác'. Vì không gian mạng là phương tiện mới cho những gì mà CCP gọi là hợp tác quốc tế, nên Đảng này tin rằng cộng đồng quốc tế nên hợp tác với nhau 'để thiết lập hệ thống quản trị toàn cầu dựa trên quy tắc' cho không gian mạng.⁴²

Theo đề xuất của Tập Cận Bình về quản trị chung toàn cầu, Trung Quốc sẽ được tham gia vào các cơ chế và nền tảng quản trị quốc tế để kiểm soát và giám sát không gian mạng.⁴³ Nếu được thực hiện, điều đó sẽ gây ra hệ quả đáng kể cho sự tự do trên mạng internet của thế giới. Như Tập Cận Bình đã đề cập trong bài phát biểu của mình năm 2015, internet là một công cụ mạnh mẽ để truyền bá thông tin và quản trị xã hội (còn được gọi là 'quản lý xã hội'). Quản lý xã hội phụ thuộc vào việc định hình, quản lý và kiểm soát môi trường hoạt động, và việc này sẽ được thúc đẩy bởi khái niệm quản trị chung không gian mạng của Tập Cận Bình.⁴⁴

Tác động đến quản trị internet toàn cầu

Phạm vi của Đại hội Internet Thế giới

Một trong những nền tảng nổi bật nhất mà theo đó các ý tưởng của CCP về không gian mạng và quản lý internet được thể hiện là một hội nghị thường niên được tổ chức ở Tỉnh Chiết Giang, và ngoại lệ là hội nghị trực tuyến một phần được tổ chức vào năm 2020 và 2021 do đại dịch Covid-19. Kể từ năm 2014, các đại biểu được mời đến Ô Trấn, một thị trấn lịch sử ở phía bắc Chiết Giang, để tham dự Hội nghị Internet Thế giới (世界互联网大会; WIC). WIC là diễn đàn nhằm mục đích xây dựng sự đồng thuận quốc tế về tầm nhìn của CCP về Internet, hoạt động theo lý tưởng của CCP là các quốc gia nên hợp tác để nỗ lực xây dựng một 'cộng đồng chung vận mệnh trên không gian mạng'.

WIC do CAC và Chính quyền Tỉnh Chiết Giang trực tiếp tổ chức với sự hợp tác của Vụ về vấn đề Kinh tế và Xã hội của Liên Hiệp Quốc, Ủy ban Viễn thông Quốc tế, Tổ chức Sở hữu trí tuệ thế giới và GSMA⁴⁵ (xem Hình 2).⁴⁶ Được giới thiệu như một diễn đàn toàn cầu với sự dẫn dắt của cộng đồng quốc tế, WIC nhằm mục đích thu hút người tham dự và diễn giả khách mời từ các công ty và chính phủ nước ngoài. Mặc dù hội nghị diễn ra dưới hình thức của một hội nghị được tổ chức bởi cộng đồng quốc tế, nhưng thực tế hội nghị thuộc sự tổ chức và giám sát trực tiếp của các quan chức CCP.

Năm 2014, khi WIC lần đầu tiên được tổ chức, các nhà phê bình từ khán giả quốc tế đã chỉ ra sự mỉa mai rằng Trung Quốc—một quốc gia có một trong những môi trường truyền thông hạn chế nhất trên thế giới—đã tổ chức một sự kiện với chủ đề 'thế giới kết nối với nhau, được chia sẻ và quản lý bởi tất cả các bên'.⁴⁷ Trong WIC đầu tiên, bên tổ chức được cho là đã cố gắng khuyến khích người tham dự phê duyệt bản tuyên bố dự thảo—nhằm thể hiện quan điểm đồng thuận của những người tham dự hội nghị—bằng cách nhét tài liệu này qua cửa phòng khách sạn của người tham dự vào ban đêm.⁴⁸ Dự thảo kêu gọi cộng đồng quốc tế 'hợp tác với nhau để xây dựng một hệ thống quản trị internet quốc tế về ủng hộ chủ nghĩa đa biên, dân chủ và minh bạch và một không gian mạng hòa bình, an ninh, cởi mở và hợp tác'.⁴⁹

Dự thảo này đề cập đến tầm quan trọng của việc tôn trọng 'chủ quyền internet' của tất cả các quốc gia và sự cần thiết phải cùng bảo vệ an ninh mạng bằng cách chống lại các tội phạm mạng và bảo vệ quyền riêng tư cá nhân và bảo mật thông tin, đồng thời kêu gọi người tham gia 'tiêu diệt tất cả các kênh phổ biến thông tin về khủng bố bạo lực'. Họ còn kêu gọi những người tham gia 'lan truyền rộng rãi' 'năng lượng tích cực' (một cụm từ quan trọng trong thời của Tập Cận Bình đề cập đến nội dung tạo hình ảnh tích cực cho CCP và chính phủ) trong không gian mạng, phản ánh huấn thị của Tập Cận Bình đối với các quan chức Trung Quốc nhằm 'kể câu chuyện về một Trung Quốc tốt đẹp'.⁵⁰ Những đề xuất này không chỉ nhằm mục đích mở đường CCP tham gia và can dự đến các quy định trên internet bên ngoài khu vực tài phán của Đảng; mà còn tìm cách lan truyền 'năng lượng tích cực'—một hình thức sức mạnh mềm với mục đích thao túng—trên toàn cầu.

WIC gần đây nhất vào tháng 9 năm 2021 đã phản ánh các biện pháp đàn áp của CCP đối với các công ty công nghệ và internet của Trung Quốc. Vì đảng sử dụng cơ quan quản lý nhà nước, bao gồm CAC, để ép buộc việc thực thi các giao thức bảo mật dữ liệu và tiến hành các cuộc điều tra chống độc quyền, đảng đã tìm cách điều chỉnh các công ty công nghệ sao cho phù hợp với mục tiêu của đảng.⁵¹ WIC 2021 tập trung vào an ninh mạng và quản lý dữ liệu nhiều hơn những năm trước—trong số 20 diễn đàn được tổ chức trong khuôn khổ hội nghị, 4 diễn đàn tập trung vào quy định và pháp chế về dữ liệu, an ninh mạng và quản lý kỹ thuật số.⁵² Một số lãnh đạo cấp cao của các doanh nghiệp,

bao gồm đại diện công ty mẹ của WeChat, Tencent để thể hiện sự chấp hành các nguyên tắc chính sách mới do CAC ban hành gần đây nhằm buộc các công ty internet tăng cường kiểm soát ý kiến trên mạng, bằng việc cam kết 'tạo ra một không gian mạng được thanh lọc' tại hội nghị'.⁵³ Mặc dù WIC đang hướng đến cộng đồng quốc tế, phần lớn hội nghị năm 2021 tập trung vào các vấn đề liên quan đến môi trường mạng tại Trung Quốc, khuyến khích kiểm soát tốt hơn đối với hoạt động phát biểu ý kiến trên mạng.

Mặc dù WIC tìm cách thu hút một lượng lớn khán giả nước ngoài, nhưng hội nghị không thu hút thành công nhiều sự đồng thuận từ phương Tây. Chính quyền Hoa Kỳ và các nước phương Tây khác cảnh giác với việc hỗ trợ WIC, và kết quả là họ cử các quan chức sứ quán cấp thấp tham dự hội nghị.⁵⁴ Chiến lược đó trái ngược với các quốc gia Trung Á và Nga, các bên đã gửi ủy viên cấp cao đến tham dự hội nghị.⁵⁵ Tương tự như thế, các quốc gia trong sáng kiến Vành đai và Con đường và Con đường tơ lụa kỹ thuật số cũng có người đại diện thích hợp tại WIC, trong khi sự hiện diện của chính phủ Hoa Kỳ và liên minh châu Âu là rất khiêm tốn.⁵⁶

Hình 2: Tổ chức Đại hội Internet Thế giới và các đối tác

Nguồn: Hình minh họa của tác giả ASPI.

Sự hình thành tổ chức của Đại hội Internet Thế giới

Với việc sử dụng phương pháp tiếp cận hệ thống để xác định sự chòng chéo giữa các cơ quan nhà nước và đảng, ví dụ dưới đây nêu bật mối liên hệ chặt chẽ giữa Ban Tuyên giáo Trung ương, CAC và WIC. Việc xác định các lĩnh vực chòng chéo cho thấy cách CCP sử dụng WIC như “cánh tay nối dài” của nghị trình chính sách đối ngoại mặt trận thống nhất của Đảng để đặt ra các chuẩn mực cho cộng đồng mạng quốc tế.

Để chuẩn bị cho hội nghị năm 2019 và 2020, Quốc Vụ Viện Trung Quốc đã tổ chức các cuộc họp báo trong đó có một phát ngôn viên được chỉ định nói về WIC. Vào năm 2020, phó giám đốc CAC, Triệu Trạch Lương, đóng vai trò đại diện được chỉ định, và có một thông cáo báo chí lưu ý rằng Ông Triệu được ban tổ chức WIC ủy thác chủ trì công tác chuẩn bị cho WIC. Tại cuộc họp báo năm 2020, Chu Quốc Hiền (một thành viên của Thường trực Ủy ban Tỉnh Chiết Giang và Trưởng Ban Tuyên giáo thuộc Ủy ban Tỉnh Chiết Giang) cũng có mặt để thảo luận về việc chuẩn bị cho WIC.⁵⁷

Tại cuộc họp báo 2020 cho WIC, Triệu Trạch Lương đã trình bày rằng WIC 2020 sẽ tìm cách thực thi tư tưởng của Tổng Thư ký Tập Cận Bình về khái niệm Trung Quốc như một cường quốc trên không gian mạng và về ý tưởng xây dựng một vận mệnh chung trên không gian mạng. Ông Triệu cũng cho biết WIC sẽ tiếp tục hỗ trợ xây dựng một nền tảng quốc tế đồng quản trị internet toàn cầu.⁵⁸ Các quan chức thuộc CCP khác, bao gồm Hoàng Khôn Minh (một thành viên của Bộ Chính trị thuộc Trung ương Đảng, người đứng đầu Ban Tuyên giáo Trung ương và Ban Cán sự Chiến dịch giáo dục và đào tạo về lịch sử Đảng) đã phát biểu tại WIC.⁵⁹

Trang Vinh Văn (Thứ trưởng Ban Tuyên giáo Trung ương nói trên, giám đốc Ủy ban Trung ương về không gian mạng và giám đốc SIIO) đã giữ chức vụ chủ tịch của ban tổ chức WIC cho WIC 2020.⁶⁰

Các cuộc họp báo của Quốc Vụ Viện về WIC hằng năm cho thấy tầm quan trọng của sự kiện này đối với CCP. Là cơ quan chức năng dưới quyền kiểm soát của Từ Lân, người giữ vai trò Bộ trưởng Văn phòng Thông tin Quốc vụ và phó giám đốc Ban Tuyên giáo Trung ương, các cuộc họp báo được tổ chức phù hợp với sứ mệnh của Ban Tuyên giáo Trung ương.⁶¹

WIC tạo ra một nền tảng để CCP truyền tải tư tưởng của mình về quản trị internet tới khán giả quốc tế.

Kết luận

Theo sáng kiến của Tập Cận Bình nhằm ‘xây dựng một cộng đồng vận mệnh chung trên không gian mạng’, CCP tìm cách ban hành các chính sách cùng với các chính phủ và công ty quốc tế về các cơ chế đồng quản trị không gian mạng toàn cầu, hoặc tối thiểu là ở phân khúc nội địa đang phát triển, trong khi định hình lại các chuẩn mực và tiêu chuẩn toàn cầu dựa trên mô hình phương thức tiếp cận của CCP trong nước. Việc thiếu thận trọng khi tiếp cận sáng kiến này có thể dẫn đến hệ quả là cơ chế kiểm duyệt xuất hiện ở các khu vực tài phán bên ngoài Trung Quốc—như đã nhen nhóm ở một số quốc gia châu Phi.

Tuy nhiên, ngôi vị ‘cường quốc trên không gian mạng’ đóng vai trò then chốt để CCP thiết lập thành công mô hình quản trị chung và phát triển internet với trung tâm là Trung Quốc. Để đạt được điều đó, Trung Quốc tìm cách hợp tác quốc tế. Đại hội Internet Thế giới là cơ hội để Trung Quốc hợp tác với cộng đồng quốc tế về đổi mới phát triển internet bên cạnh việc hợp tác về các cơ chế đồng quản trị internet.

Mặc dù Đại hội Internet Thế giới được trình bày là một nền tảng do Trung Quốc và cộng đồng quốc tế phát triển và thực hiện, nhưng sự kiện này thuộc quyền quản lý và giám sát trực tiếp của các viên chức trong hệ thống chính sách quản lý không gian mạng của Trung Quốc. Do sự thiếu minh bạch trong hệ thống chính sách không gian mạng của Trung Quốc, các quốc gia hợp tác với Trung Quốc về phát triển internet và tham gia Đại hội Internet Thế giới nên thận trọng.

Khi tiếp cận chủ đề đồng quản trị và chiến lược phát triển internet với Trung Quốc, các quốc gia nên cân nhắc tương lai của không gian mạng và những thông tin nào nên được chia sẻ, và thậm chí được kiểm soát, bởi các quốc gia như Trung Quốc.

Ghi chú

- 1 'Truy cập Internet ở Trung Quốc' [中国接入互联网], *China News Service* [中国新闻社中国新闻社], [trực tuyến](#).
- 2 'Quan hệ đối tác lợi ích chung và cộng đồng chung tương lai mới' [携手构建合作共赢新伙伴·同心打造人类命运共同体], *xuexi.cn* [学习强国学习强国], ngày 28 tháng 9 năm 2015, [trực tuyến](#); Liza Tobin, 'Tầm nhìn của Tập Cận Bình trong việc chuyển đổi quản trị toàn cầu: thách thức chiến lược cho Washington và các đồng minh', *Texas National Security Review*, ngày 12 tháng 11 năm 2018, [trực tuyến](#).
- 3 Jitang Lulu, Filip Jirouš, Rachel Lee, 'Chế độ tập quyền của Tập Cận Bình về tuyên truyền bên ngoài: SCIO và Ban Tuyên giáo Trung ương', *Sinopsis*, 25 tháng 1 năm 2021, [trực tuyến](#).
- 4 A Doak Barnett, *Cadres, bộ máy quan liêu, và quyền lực chính trị ở Trung Quốc cộng sản*, Columbia University Press, 1967, 6.
- 5 Sabine Muscat, *Trung Quốc thời Tập Cận Bình, đảng biến thành nhà nước*, Viện Nghiên cứu Trung Quốc Mercator, ngày 7 tháng 3 năm 2018, [trực tuyến](#); Jessica C Teets, 'CCP 'lấn sân' nhà nước', *Diễn đàn Đông Á*, ngày 4 tháng 4 năm 2018, [trực tuyến](#).
- 6 Nguyên tắc 'một hệ thống, hai danh xưng' (一个机构两块牌子) đề cập đến một tổ chức được biết đến dưới hai tên gọi—một thuộc đảng và một thuộc nhà nước. Dựa trên công việc mà tổ chức thực hiện, tổ chức sẽ sử dụng tên của đảng hay tên của nhà nước. Điều này làm cho ranh giới giữa các tổ chức thuộc đảng và nhà nước ngày càng mờ. 'Một hệ thống, hai danh xưng' [一个机构·两块牌子邯郸市涉县机构编制网], *Handan City She County Organisational Structure Network* [邯郸市涉县机构编制网一个机构·两块牌子], ngày 1 tháng 7 năm 2020, [trực tuyến](#).
- 7 Rogier Creemers, 'Điểm mấu chốt trong quản trị mạng của Trung Quốc', *China Perspectives*, 2015, [trực tuyến](#); Jitang Lulu và cộng sự, 'Chế độ tập quyền của Tập Cận Bình về tuyên truyền bên ngoài: SCIO và Ban Tuyên giáo Trung ương'.
- 8 'Thông báo của Quốc Vụ Viện về việc thiết lập các tổ chức' [国务院关于机构设置的通知国务院关于机构设置的通知], Chính phủ Trung Quốc [中华人民共和国中央人民政府], ngày 24 tháng 3 năm 2018, [trên mạng](#).
- 9 'Trang Vinh Văn' [庄荣文庄荣文], Quản trị không gian mạng Trung Quốc [中华人民共和国国家互联网信息办公室中华人民共和国国家互联网信息办公室], [trực tuyến](#).
- 10 'Trang Vinh Văn' [庄荣文庄荣文], Quản trị không gian mạng Trung Quốc; Alex Joske, *Tái tổ chức Ban Công tác Mật trận thống nhất: những cấu trúc mới cho một kỷ nguyên mới của các hoạt động ngoại giao và tôn giáo*, The Jamestown Foundation, ngày 9 tháng 5 năm 2019, [trực tuyến](#).
- 11 'Quy định quản lý dịch vụ thông tin tin tức Internet' [互联网新闻信息服务管理规定互联网新闻信息服务管理规定], Quản trị không gian mạng Trung Quốc [中华人民共和国国家互联网信息办公室中华人民共和国国家互联网信息办公室], ngày 2 tháng 5 năm 2017, [trực tuyến](#).
- 12 Jane Li, 'Cách công ty quản lý internet hàng đầu Trung Quốc trở thành kẻ thù tồi tệ nhất của những công ty công nghệ lớn ở Trung Quốc', *Quartz*, ngày 23 tháng 8 năm 2021, [trực tuyến](#).
- 13 Rogier Creemers, Paul Triolo, Sam Sacks, Xiaomeng Lu, Graham Webster, 'Các cơ quan không gian mạng của Trung Quốc tiến hành tái tổ chức', *New America*, ngày 26 tháng 3 năm 2018, [trực tuyến](#).
- 14 Nhóm nhỏ lãnh đạo về 'An ninh mạng và Thông tin' (中央网络安全和信息化领导小组中央网络安全和信息化领导小组) được thành lập vào năm 2013. Cuộc họp chính thức đầu tiên của nhóm lãnh đạo diễn ra vào tháng 2 năm 2014. Liao Guohong [廖国红廖国红], 'Văn phòng Nhóm nhỏ lãnh đạo CCP Trung ương về an ninh mạng và thông tin được thiết lập' [中央网络安全和信息化领导小组成立中央网络安全和信息化领导小组成立], *Xinhua* [新华网新华网], ngày 28 tháng 2 năm 2014, [trực tuyến](#).
- 15 NIS Grünberg, 'Trung tâm đầu não của CCP', Viện Nghiên cứu Trung Quốc Mercator, ngày 1 tháng 7 năm 2021, [trực tuyến](#); Christopher K Johnson, Scott Kennedy, Mingda Qiu, *Cải tiến quản trị đặc trưng của Tập Cận Bình: sự gia tăng của các nhóm nhỏ lãnh đạo*, Trung tâm Nghiên cứu Chiến lược & Quốc tế, ngày 17 tháng 10 năm 2017, [trực tuyến](#).
- 16 Creemers và cộng sự, 'Các cơ quan không gian mạng Trung Quốc nhằm mục tiêu ảnh hưởng lớn trong tái tổ chức'.
- 17 'Thông báo ủy quyền quản lý không gian mạng Trung Quốc về quản lý nội dung thông tin Internet' [国务院关于授权国家互联网信息办公室负责互联网信息内容管理工作的通知国务院关于授权国家互联网信息办公室负责互联网信息内容管理工作的通知], Quản trị không gian mạng Trung Quốc [中华人民共和国国家互联网信息办公室中华人民共和国国家互联网信息办公室], ngày 28 tháng 8 năm 2014, [trực tuyến](#).
- 18 'Điều lệ của Hiệp hội An ninh mạng Trung Quốc' [中国网络空间安全协会章程中国网络空间安全协会章程], Hiệp hội An ninh mạng Trung Quốc [中国网络空间安全协会中国网络空间安全协会], [trực tuyến](#).
- 19 'Hiệp hội An ninh mạng Trung Quốc đã ban hành Công ước tự kỷ luật trong phân khúc internet Trung Quốc tại Bắc Kinh' [中国互联网协会在北京发布《中国互联网行业自律公约》中国互联网协会在北京发布《中国互联网行业自律公约》], Hiệp hội Internet Trung Quốc [中国互联网协会], ngày 13 tháng 8 năm 2011, [trực tuyến](#).
- 20 'Hiệp hội An ninh mạng Trung Quốc đã ban hành Công ước tự kỷ luật trong phân khúc internet Trung Quốc tại Bắc Kinh' [中国互联网协会在北京发布《中国互联网行业自律公约》中国互联网协会在北京发布《中国互联网行业自律公约》], Hiệp hội Internet Trung Quốc.
- 21 'Điều lệ của Hiệp hội An ninh mạng Trung Quốc' [中国网络空间安全协会章程中国网络空间安全协会章程], Hiệp hội An ninh mạng Trung Quốc; 'Điều lệ của Hiệp hội Internet Trung Quốc' [中国互联网协会章程], Hiệp hội Internet Trung Quốc [中国互联网协会中国互联网协会章程], ngày 12 tháng 10 năm 2019, [trực tuyến](#).
- 22 Heather Brown, Emily Guskin, Amy Mitchell, *Vai trò của mạng xã hội trong các cuộc biểu tình lớn ở Ả Rập*, Trung tâm Nghiên cứu Pew, ngày 28 tháng 11 năm 2012, [trực tuyến](#); Grace Shao, 'Mạng xã hội trở thành chiến trường trong các cuộc biểu tình của Hồng Kông', *CNBC*, ngày 15 tháng 8 năm 2019, [trực tuyến](#).
- 23 Wang Jingdong [王敬东], 'Cùng xây dựng tuyến phòng vệ an ninh mạng, Tập Cận Bình tuyên bố' [共筑网络安全防线 习近平这样说], *CCTV* [央视网], ngày 15 tháng 9 năm 2019, [trực tuyến](#).
- 24 Wang, 'Cùng xây dựng tuyến phòng vệ an ninh mạng, Tập Cận Bình tuyên bố'.

- 25 'Trang Vinh Văn' [庄荣文王敬东], Cơ quan Quản lý không gian mạng Trung Quốc [中华人民共和国国家互联网信息办公室], [中华人民共和国国家互联网信息办公室], [trực tuyến](#).
- 26 Alex Joske, *Đảng đại diện cho bạn*, ASPI, Canberra, ngày 9 tháng 6 năm 2020, [trực tuyến](#).
- 27 'Quan hệ đối tác lợi ích chung và cộng đồng chung tương lai mới' [携手构建合作共赢新伙伴·同心打造人类命运共同体].
- 28 'Internet ở Trung Quốc' [中国互联网状况], Hội đồng Nhà nước Trung Quốc [中华人民共和国中央人民政府], ngày 8 tháng 6 năm 2010, [trực tuyến](#).
- 29 'Chủ quyền trong không gian mạng: lý thuyết và thực hành (phiên bản 2.0)' [网络主权：理论与实践（2.0版）], Văn phòng Ủy ban Trung ương về không gian mạng [中共中央网络安全和信息化委员会办公室], ngày 25 tháng 11 năm 2020, [trực tuyến](#).
- 30 'Quan hệ đối tác lợi ích chung và cộng đồng chung tương lai mới' [携手构建合作共赢新伙伴·同心打造人类命运共同体].
- 31 Stella Chen, 'Cộng đồng chung vận mệnh cho nhân loại', The CMP Dictionary, *China Media Project*, ngày 25 tháng 8 năm 2021, [trực tuyến](#); Tobin, 'Tầm nhìn của Tập Cận Bình trong việc chuyển đổi quản trị toàn cầu: thách thức chiến lược cho Washington và đồng minh'.
- 32 Chen, 'Cộng đồng chung vận mệnh cho nhân loại'.
- 33 Tobin, 'Tầm nhìn của Tập Cận Bình trong việc chuyển đổi quản trị toàn cầu: thách thức chiến lược cho Washington và đồng minh'.
- 34 'Chiến lược xây dựng cộng đồng chung vận mệnh cho không gian mạng' [网络空间命运共同体的构建方略], Văn phòng Ủy ban Trung ương về không gian mạng [中共中央网络安全和信息化委员会办公室], ngày 23 tháng 11 năm 2020, [trực tuyến](#).
- 35 'Các chiến lược xây dựng một cộng đồng chung vận mệnh cho không gian mạng' [网络空间命运共同体的构建方略].
- 36 'Cùng xây dựng một cộng đồng chung tương lai trong không gian mạng', *China Daily*, 17 tháng 10 năm 2019, [trực tuyến](#).
- 37 'Cùng xây dựng một cộng đồng chung tương lai trong không gian mạng', *China Daily*; 'Chủ tịch nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa Tập Cận Bình sẽ phát biểu chủ đạo tại Đại hội Internet Thế giới', Đại hội Internet Thế giới, [trực tuyến](#).
- 38 Nick Bailey, 'Các nước Đông Phi áp dụng bộ quy tắc của Trung Quốc về kiểm duyệt internet', *Freedom House*, 24 tháng 10 năm 2017, [trực tuyến](#).
- 39 'Sáng kiến cùng xây dựng một cộng đồng chung tương lai trong không gian mạng', Đại hội Internet Thế giới, ngày 18 tháng 11 năm 2020, [trực tuyến](#).
- 40 'Cùng xây dựng một cộng đồng chung tương lai trong không gian mạng', *China Daily*; 'Chủ tịch nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa Tập Cận Bình sẽ phát biểu chủ đạo tại Đại hội Internet Thế giới', Đại hội Internet Thế giới, [trực tuyến](#).
- 41 'Trang Vinh Văn, Giám đốc Văn phòng Thông tin Internet Quốc gia và Chủ tịch Ủy ban Tổ chức Đại hội Internet Thế giới, trả lời phỏng vấn bằng văn bản về việc công bố "Sáng kiến hành động để xây dựng một cộng đồng chung vận mệnh chung cho không gian mạng"' [国家互联网信息办公室主任、世界互联网大会组委会主席庄荣文就发布《携手构建网络空间命运共同体行动倡议》接受书面采访], Văn phòng Ủy ban Trung ương về không gian mạng [中共中央网络安全和信息化委员会办公室], ngày 19 tháng 11 năm 2020, [trực tuyến](#).
- 42 Bộ Ngoại giao, 'Chiến lược hợp tác quốc tế về không gian mạng', Chính phủ Trung Quốc, [trực tuyến](#).
- 43 Bộ Ngoại giao, 'Chiến lược hợp tác quốc tế về không gian mạng'.
- 44 Samantha Hoffman, Nathan Attrill, *Bản đồ của 'gã khổng lồ' về công nghệ Trung Quốc: chuỗi cung ứng và hệ sinh thái thu thập dữ liệu toàn cầu*, ASPI, Canberra, ngày 8 tháng 6 năm 2021, [trực tuyến](#).
- 45 GSMA = Group Spécial Mobile Association.
- 46 'Tổng quan về WIC', Đại hội Internet Thế giới, ngày 15 tháng 10 năm 2020, [trực tuyến](#).
- 47 Catherine Shu, 'Trung Quốc nỗ lực thuyết phục những người tham dự Đại hội Internet Thế giới phê chuẩn bản tuyên bố dự thảo phi lý này', *TechCrunch*, ngày 21 tháng 11 năm 2014, [trực tuyến](#).
- 48 Shu, 'Trung Quốc nỗ lực thuyết phục những người tham dự Đại hội Internet Thế giới phê chuẩn bản tuyên bố dự thảo phi lý này'.
- 49 Shu, 'Trung Quốc nỗ lực thuyết phục những người tham dự Đại hội Internet Thế giới phê chuẩn bản tuyên bố dự thảo phi lý này'.
- 50 'Năng lượng tích cực', *China Media Project*, ngày 16 tháng 4 năm 2021, [trực tuyến](#); Shu, 'Trung Quốc nỗ lực thuyết phục những người tham dự Đại hội Internet Thế giới phê chuẩn bản tuyên bố dự thảo phi lý này'; 'Tập Cận Bình thúc giục truyền thông Trung Quốc tăng sự ảnh hưởng toàn cầu', *Reuters*, ngày 19 tháng 2 năm 2016, [trực tuyến](#).
- 51 Chang Che, Jeremy Goldkorn, 'Cuộc tấn công của Trung Quốc lên các công ty mạng lớn: bản chỉ dẫn', *SupChina*, ngày 2 tháng 8 năm 2021, [trực tuyến](#); Fergus Ryan, 'Hành động của Trung Quốc với các công ty dẫn đầu về công nghệ', *War on the Rocks*, ngày 26 tháng 8 năm 2021, [trực tuyến](#).
- 52 Shen Lu, 'Giải mã Đại hội Internet Thế giới gần nhất của Trung Quốc', *Protocol*, ngày 29 tháng 9 năm 2021, [trực tuyến](#).
- 53 Shen, 'Giải mã Đại hội Internet Thế giới gần nhất của Trung Quốc'.
- 54 Paul Triolo, 'Đại hội Internet Thế giới của Trung Quốc chặt vật thể hiện đúng theo tên gọi', *New America*, ngày 6 tháng 11 năm 2018, [trực tuyến](#).
- 55 Triolo, 'Đại hội Internet Thế giới của Trung Quốc chặt vật thể hiện đúng theo tên gọi'.
- 56 Robert Greene, Paul Triolo, *Liệu Trung Quốc có kiểm soát internet toàn cầu thông qua Con đường tơ lụa kỹ thuật số của mình không?*, Carnegie Endowment for International Peace, ngày 8 tháng 5 năm 2020, [trực tuyến](#).
- 57 'Văn phòng Thông tin Quốc vụ tổ chức một cuộc họp báo về Đại hội Internet Thế giới và Diễn đàn Phát triển Internet' [国务院新闻办就世界互联网大会·互联网发展论坛举行发布会], Chính phủ Trung Quốc [中华人民共和国中央人民政府], ngày 2 tháng 11 năm 2020, [trực tuyến](#).
- 58 'Văn phòng Thông tin Quốc vụ tổ chức một cuộc họp báo về Đại hội Internet Thế giới và Diễn đàn Phát triển Internet' [国务院新闻办就世界互联网大会·互联网发展论坛举行发布会].
- 59 He Wei, 'Tập Cận Bình: Internet là trách nhiệm chung toàn cầu', *China Daily*, ngày 21 tháng 10 năm 2021, [trực tuyến](#); Huaxia, 'Quan chức Đảng cộng Sản Trung Quốc nhấn mạnh công việc định hướng trong chiến dịch đào tạo về lịch sử đảng', *Xinhua*, ngày 26 tháng 5 năm 2021, [trực tuyến](#).
- 60 'Trang Vinh Văn, Giám đốc Văn phòng Thông tin Internet Quốc gia và Chủ tịch Ủy ban Tổ chức Đại hội Internet Thế giới, trả lời phỏng vấn bằng văn bản về việc công bố "Sáng kiến hành động để xây dựng một cộng đồng chung vận mệnh chung cho không gian mạng"' [国家互联网 信息办公室主任、世界互联网大会组委会主席庄荣文就发布《携手构建网络空间命运共同体行动倡议》接受书面采访], Đại hội Internet Thế giới [世界互联网大会], ngày 19 tháng 11 năm 2020, [trực tuyến](#).
- 61 Văn phòng Thông tin Quốc vụ, 'Giới thiệu về SCIO', Chính phủ Trung Quốc, [trực tuyến](#).

Từ viết tắt

CAC	Cơ quan quản lý không gian mạng Trung Quốc
CCP	Đảng Cộng sản Trung Quốc
EU	Liên minh châu Âu
PRC	Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa
SCIO	Văn phòng Thông tin Quốc vụ
SIIO	Văn phòng Thông tin Internet Nhà nước
UN	Liên Hiệp Quốc
WIC	Đại hội Internet Thế giới

Một số ấn phẩm của ICPC trước đây

